Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0198

Bilans wyborów europejskich w 2024 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 września 2025 r. w sprawie bilansu wyborów europejskich w 2024 r. (2025/2012(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 10 i 14 oraz art. 17 ust. 7,

– uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 20 i 22,

– uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności jej art. 21, 39 i art. 52 ust. 1,

– uwzględniając deklarację odnoszącą się do art. 17 ust. 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej dołączoną do Aktu końcowego konferencji międzyrządowej, która przyjęła Traktat z Lizbony,

– uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, w szczególności jego art. 25,

– uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności jej art. 29,

– uwzględniając dyrektywę Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającą szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami[1],

– uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2018/994 z dnia 13 lipca 2018 r. zmieniającą Akt dotyczący wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony

[1] Dz.U. L 329 z 30.12.1993, s. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1993/109/oj.

do decyzji Rady 76/787/EWWiS, EWG, Euratom z dnia 20 września 1976 r.[1],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych[2],

– uwzględniając poprawki do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych, przyjęte przez siebie 15 września 2022 r.[3],

– uwzględniając wniosek Komisji z dnia 25 listopada 2021 r. dotyczący dyrektywy Rady ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (COM(2021)0732),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/900 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej[4]

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych)[5],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji)[6],

---

1 Dz.U. L 178 z 16.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj.
2 Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj.
3 Dz.U. C 125 z 5.4.2023, s. 485.
4 Dz.U. L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj.
5 Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
6 Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

– uwzględniając umowę o współpracy między Parlamentem Europejskim a Europejskim Komitetem Regionów z dnia 13 maja 2024 r.,

– uwzględniając protokół ustaleń z dnia 28 lutego 2024 r. między Parlamentem Europejskim a Europejskim Komitetem Regionów w sprawie współpracy w okresie poprzedzającym wybory w 2024 r.,

– uwzględniając stanowisko Parlamentu z dnia 3 maja 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, uchylającego decyzję Rady (76/787/EWWiS, EWG, Euratom) oraz załączony do tej decyzji Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich[1],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie oceny wyborów europejskich[2],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie wyborów europejskich w 2024 r.[3],

– uwzględniając swoją decyzję z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie wyboru Komisji[4],

– uwzględniając komunikat Komisji z 3 grudnia 2020 r., zatytułowany „Europejski plan działania na rzecz demokracji” (COM(2020)0790) i późniejszy pakiet „Obrona demokracji” z grudnia 2023 r.,

– uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego w sprawie powołania, kompetencji, składu liczbowego i długości kadencji Komisji Specjalnej ds. Europejskiej Tarczy Demokracji z dnia 18 grudnia 2024 r., określający jej obowiązki, liczebność i długość kadencji[5],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie propozycji Parlamentu Europejskiego dotyczących zmiany traktatów[6],

---

1 Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 171.
2 Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 98.
3 Dz.U. C, C/2024/4160, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4160/oj.
4 Dz.U. C, C/2025/1811, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1811/oj.
5 Dz.U. C, C/2025/1981, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1981/oj.
6 Dz.U. C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.

– uwzględniając sprawozdanie dotyczące końcowych wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy z maja 2022 r.,

– uwzględniając pakiet rozszerzeniowy Komisji z dnia 30 października 2024 r.,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych (A10-0156/2025),

A. mając na uwadze, że w 2024 r. odnotowano najwyższą od 25 lat frekwencję w wyborach do Parlamentu Europejskiego, tj. 50,74 % (nieznaczny wzrost w porównaniu z 50,66 % w 2019 r.), co stanowi pozytywny i istotny sygnał, świadczący o zainteresowaniu obywateli europejskich sprawami UE; mając na uwadze, że między państwami członkowskimi wystąpiły znaczne różnice we frekwencji (od 89,01 % do 21,35 %), co wskazuje, że potrzebne są stałe inwestycje polityczne w udział w wyborach w całej UE;

B. mając na uwadze, że wybory europejskie w 2024 r. odbyły się jednocześnie z wyborami parlamentarnymi w dwóch państwach członkowskich, z wyborami lokalnymi i regionalnymi w ośmiu państwach członkowskich oraz referendum w jednym państwie członkowskim;

C. mając na uwadze, że w większości państw członkowskich odnotowano wyższą frekwencję w porównaniu z poprzednimi wyborami europejskimi;

D. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich rozszerzono prawa wyborcze przez obniżenie wieku uprawniającego do głosowania do 16 lat, w wyniku czego prawa wyborcze uzyskało dwa miliony osób poniżej 18. roku życia; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie obniżyły wiek uprawniający do kandydowania do 18 lat, podczas gdy w innych nadal wynosi on 25 lat; mając na uwadze, że ogółem 25 mln młodych ludzi głosowało pierwszy raz w życiu;

E. mając na uwadze, że według powyborczego badania Eurobarometru frekwencja młodych ludzi (poniżej 25. roku życia) w wyborach europejskich była o 6 % niższa w porównaniu z wyborami w 2019 r. (spadek z 42 % w 2019 r. do 36 % w 2024 r.); mając na uwadze, że frekwencja wśród młodych ludzi powinna pozostać centralnym punktem działań politycznych w nadchodzących latach;

F. mając na uwadze, że brakuje jednolitych i szczegółowych danych o udziale grup szczególnie wrażliwych lub korzystaniu z alternatywnych metod głosowania; mając na uwadze, że należy w większym stopniu zharmonizować krajowe ramy gromadzenia danych dotyczących wyborów europejskich, aby wspierać oparte na

dowodach rozwiązania polityczne na szczeblu UE;

G. mając na uwadze, że w wyborach kandydowało około 18 400 osób startujących z 490 list wyborczych, a kampanie przebiegały w myśl różnych zasad wyborczych, które w większości podlegają przepisom krajowym w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że okres rejestracji kandydatów i okres kampanii wynosiły od kilku miesięcy do kilku tygodni; mając na uwadze, że dziewięć państw członkowskich nie dopuszczało niezależnych indywidualnych kandydatur;

H. mając na uwadze, że między państwami członkowskimi nadal istnieją znaczne różnice w podejściach regulacyjnych i ograniczeniach dotyczących czynnego i biernego prawa wyborczego; mając na uwadze, że ważne reformy służące ujednoliceniu zasad i procedur wyborczych w całej Unii nie zostały jeszcze zakończone;

I. mając na uwadze, że najnowsze badanie Eurobarometru sugeruje, że w wyborach europejskich w 2024 r. ludzie byli bardziej skłonni do głosowania ze względu na wspólne kwestie europejskie, takie jak koszty utrzymania, gospodarka, migracja, praworządność i zmiana klimatu; mając na uwadze, że w debatach krajowych kwestie te często poruszane są wyłącznie z perspektywy polityki krajowej; mając na uwadze, że partie polityczne i kandydaci odpowiadają za właściwe informowanie obywateli o reakcji politycznej i sprawowaniu rządów na szczeblu UE, w tym o europejskich partiach politycznych i o grupach politycznych w Parlamencie, z którymi partie te są powiązane;

J. mając na uwadze, że z braku scentralizowanego europejskiego rejestru wyborców wymiana danych między państwami członkowskimi na temat ewentualnego wielokrotnego głosowania pozostaje wyzwaniem, choćby ze względu na niedostępność danych dotyczących podwójnego obywatelstwa;

K. mając na uwadze, że specjalne środki sprzyjają udziałowi w wyborach oraz reprezentacji grup niedostatecznie reprezentowanych i wrażliwych; mając na uwadze, że 11 państw członkowskich wprowadziło parytet dla kobiet;

L. mając na uwadze, że 11 mln obywateli UE mieszkających w państwie członkowskim innym niż państwo pochodzenia było uprawnionych do głosowania w państwie zamieszkania; mając na uwadze, że nadal napotykają oni bariery administracyjne utrudniające im uczestnictwo wyborach w kraju zamieszkania; mając na uwadze, że Rada zignorowała stanowisko Parlamentu z 14 lutego 2023 r., które miało na celu usunięcie tych barier;

M. mając na uwadze, że zdrowa demokracja zależy od tego, czy wyborcy mają dostęp do szerokiej gamy pomysłów, perspektyw i informacji; mając na uwadze, że wolność słowa gwarantuje kandydatom,

partiom, mediom i obywatelom możliwość wyrażania opinii, prowadzenia debaty na temat strategii politycznych i dzielenia się faktami, z których wyborcy mogą swobodnie korzystać, by dokonywać świadomych wyborów;

N. mając na uwadze, że dezinformacja negatywnie wpływa na zdrową debatę polityczną; mając na uwadze, że dezinformacja, między innymi w mediach społecznościowych, nadal stanowi rosnące zagrożenie systemowe dla europejskich procesów wyborczych i demokratycznych; mając na uwadze, że Komisja wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i rozpoczęła postępowania wyjaśniające przeciwko niektórym dużym platformom internetowym, w tym w sprawie wprowadzającej w błąd reklamy politycznej oraz w sprawie braku monitorowania i moderowania treści, który wynika z braku wyznaczenia krajowych koordynatorów usług cyfrowych lub z braku uprawnień właściwych organów do wykonywania zadań wymaganych na podstawie aktu o usługach cyfrowych; mając w szczególności na uwadze, że platforma społecznościowa X (dawniej Twitter) i jej właściciel Elon Musk w swojej polityce korporacyjnej i komunikacji nadal otwarcie lekceważą organy regulacyjne UE;

O. mając na uwadze, że większość przepisów nowego rozporządzenia (UE) 2024/900 w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej jeszcze nie obowiązywała w czasie wyborów europejskich; mając na uwadze, że oczekuje się, iż rozporządzenie to będzie uzupełnieniem aktu o usługach cyfrowych i zwiększy odporność UE na ingerencje w wybory;

P. mając na uwadze, że poprawa reprezentacji osób z niepełnosprawnościami w Parlamencie ma kluczowe znaczenie dla wspierania prawdziwie integracyjnego i zróżnicowanego organu ustawodawczego;

Q. mając na uwadze, że młodzi Europejczycy stanowią 25 % ogółu ludności UE, a jedynie 10 % mandatów w Parlamencie piastują wybrani posłowie w wieku poniżej 30 lat;

R. mając na uwadze, że wybory w 2024 r. wskazują na ogólny spadek reprezentacji kobiet w Parlamencie, przy czym kobiety piastują obecnie około 38,6 % mandatów, czyli mniej niż 40 % w 2019 r.;

S. mając na uwadze, że ostatnie zawirowania geopolityczne – w tym pandemia COVID-19, niesprowokowana i nieuzasadniona pełnoskalowa wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie oraz niepokojąca zmiana w stosunkach transatlantyckich – stanowią pożywkę dla narracji dezinformacyjnych;

T. mając na uwadze, że przyszłe rozszerzenie będzie wymagało gruntownej reformy struktury instytucjonalnej Unii, w miarę możliwości obejmującej jej ramy wyborcze; mając na uwadze, że

Unia licząca ponad 30 państw członkowskich może być liczącym się i niezależnym podmiotem na arenie międzynarodowej oraz prawidłowo funkcjonować tylko pod warunkiem, że jej proces decyzyjny stanie się mniej biurokratyczny i wydajniejszy oraz będzie opierać się na prawdziwie europejskiej, ponadnarodowej i wspólnej sferze demokratycznej;

Demokracja europejska po wyborach wybory europejskich w 2024 r.

1. przypomina, że gotowość i zdolność UE do reagowania na wyzwania XXI wieku w imieniu obywateli w znacznej mierze zależy od zdolności do utrzymania i rozbudzenia zdrowej debaty demokratycznej, przy jednoczesnym zapewnieniu odporności i integralności procesów wyborczych i demokratycznych; podkreśla, że nie wolno ich uznać za dane raz na zawsze i że należy je wzmocnić i chronić za pomocą spójnych ram politycznych; jest przekonany, że prace te są dalekie od ukończenia i że należy zintensyfikować działania polityczne, aby poprawić udział w wyborach oraz uczynić Unię mniej biurokratyczną, a bardziej demokratyczną i skuteczną w podejmowaniu decyzji;

2. z zadowoleniem odnotowuje stosunkowo wysoką frekwencję w 10. wyborach europejskich – łączna frekwencja wyniosła 50,74 %, czyli nieznacznie wzrosła w porównaniu z wyborami w 2019 r.; jest przekonany, że liczby te odzwierciedlają większe zaangażowanie społeczeństwa w projekt europejski oraz rosnące znaczenie Parlamentu i jego wpływ na codzienne życie obywateli; jest jednak zaniepokojony dużymi różnicami we frekwencji w poszczególnych państwach członkowskich i pozostaje zdeterminowany, aby wzmocnić wysiłki polityczne mające na celu zniwelowanie różnic i podwyższenie frekwencji we wszystkich grupach w całej UE;

3. pochwala wysiłki instytucji europejskich oraz Europejskiej Unii Radiofonii i Telewizji, by na całym kontynencie poprawić rozpoznawalność kandydatów w wyborach europejskich, w tym poprzez serię szeroko relacjonowanych debat ogólnoeuropejskich, w których udział wzięli kandydaci czołowi z różnych rodzin politycznych, a także poprzez debaty pod hasłem „Idź na wybory”, podnoszące świadomość wśród młodych Europejczyków; z zadowoleniem odnotowuje pozytywny wpływ własnej instytucjonalnej strategii komunikacyjnej pod hasłem „wykorzystaj swój głos albo inni zdecydują za ciebie”, która miała na celu uświadamianie znaczenia wyborów; uważa, że poprawiła się współpraca między instytucjami i z organami wyborczymi państw członkowskich mająca na celu podniesienie frekwencji wyborczej, i zobowiązuje się do większych wysiłków koordynacyjnych w tym obszarze; apeluje o dalsze znaczne inwestycje w celu zwiększenia zasięgu tych kampanii i transmisji przed wyborami w 2029 r.; podkreśla istotną i pozytywną rolę biur kontaktowych Parlamentu Europejskiego w wyborach europejskich;

4. podkreśla, że stworzenie europejskiego demosu i wspólnej przestrzeni demokratycznej wymaga przede wszystkim zmiany kulturowej w oparciu o długoterminową strategię i odpowiednie zasoby na rzecz wzmocnienia europejskiej świadomości i obywatelstwa, w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i zainteresowanymi stronami społecznymi; ubolewa, że kampanie przed wyborami europejskimi są w państwach członkowskich zbyt często prowadzone z perspektywy czysto krajowej, nawet gdy dotyczą wspólnych kwestii europejskich; wzywa krajowe partie polityczne i kandydatów w wyborach europejskich, a także krajowe media do odpowiedniego i szczerego informowania obywateli o sprawowaniu rządów na szczeblu UE, w tym o europejskich partiach politycznych i grupach politycznych w Parlamencie, z którymi partie krajowe są powiązane; zachęca partie krajowe, aby zacieśniły współpracę w tym zakresie ze swoimi odpowiednikami na szczeblu europejskim i poprawiły swoją europejską widoczność; zobowiązuje się do stworzenia sprzyjającego temu otoczenia regulacyjnego;

5. zaznacza, że należy dołożyć starań, aby zwiększyć udział w wyborach europejskich grup niedostatecznie reprezentowanych; jest zaniepokojony spadkiem frekwencji wśród młodych ludzi i zobowiązuje się do większych wysiłków politycznych w celu docierania z kampanią wyborczą do tej kluczowej grupy demograficznej; zauważa, że zaangażowanie młodych ludzi w przyszłość UE ma kluczowe znaczenie; zachęca państwa członkowskie do przyjęcia specjalnych ram politycznych dotyczących ułatwień zarówno w głosowaniu, jak i w kandydowaniu, w tym przez specjalne kampanie informacyjne oraz alternatywne metody głosowania, takich jak głosowanie korespondencyjne i głosowanie przez pełnomocnika; uznaje potrzebę dalszych postępów w kierunku bardziej pluralistycznego procesu wyborczego, zapewniającego każdemu obywatelowi równe szanse udziału w procesie demokratycznym; zauważa, że niewielu posłów do Parlamentu Europejskiego należy do mniejszości narodowych i etnicznych oficjalnie uznanych za mniejszości w państwach członkowskich zgodnie z ich unormowaniami konstytucyjnymi lub ustawowymi oraz instrumentami Rady Europy; podkreśla, że walka z rasizmem, dyskryminacją i wykluczeniem jest obowiązkiem wynikającym z podstawowych wartości UE i Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; wzywa państwa członkowskie i krajowe partie polityczne do przyjęcia proaktywnych i proporcjonalnych środków sprzyjających skutecznej integracji i reprezentacji w wyborach europejskich wspomnianych mniejszości, w tym społeczności romskich, przy pełnym poszanowaniu krajowych porządków konstytucyjnych;

6. podkreśla, że wybory do Parlamentu mogły nie być uczciwe na Węgrzech; podkreśla w tym kontekście, że w sprawozdaniu końcowym misji obserwacji wyborów Biura Instytucji

Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR)[1] dotyczącym wyborów parlamentarnych i referendum na Węgrzech 3 kwietnia 2022 r. stwierdzono „brak równych warunków działania”; podkreśla, że rząd węgierski ponosi odpowiedzialność za przywrócenie zgodności z prawem UE i wartościami zapisanymi w art. 2 TUE, i wyraża głębokie ubolewanie, że brak zdecydowanych działań UE przyczynił się do załamania demokracji, praworządności i praw podstawowych na Węgrzech, co – jak pokazują odpowiednie wskaźniki – przekształciło ten kraj w hybrydowy system autokracji wyborczej; wyraża zaniepokojenie szeregiem wniosków węgierskiego centralnego prokuratora śledczego o uchylenie immunitetu posłów do PE;

7. ponownie wyraża żywione od dawna przekonanie, że aby wybory europejskie stały się bardziej demokratyczne, odporne, inkluzywne i prawdziwie europejskie, konieczne są dalsze reformy i dostosowania unijnych ram wyborczych; wskazuje na szereg niezrealizowanych inicjatyw politycznych w tym zakresie i ponownie apeluje do Rady UE i Rady Europejskiej o konstruktywną współpracę z Parlamentem w celu wypracowania rozwiązań politycznych działających w interesie obywateli europejskich;

Reforma instytucjonalna i wyborcza

8. wyraża przekonanie, że potrzebne są przegląd i unowocześnienie ram regulacyjnych dotyczących wyborów europejskich, aby zwiększyć wpływ wyborczy obywateli i zmniejszyć rozbieżności regulacyjne między 27 państwami członkowskimi, w tym przez ustalenie jednego wspólnego dnia głosowania oraz wyrównanie minimalnego wieku uprawniającego do głosowania; przypomina, że oczekuje się, iż decyzja Rady (UE, Euratom) 2018/994 przyniesie znaczące pozytywne zmiany w tym zakresie, podobnie jak szereg propozycji w ramach będącego w toku wniosku z 3 maja 2022 r. dotyczącego nowego prawa wyborczego; ponawia swój apel do Rady o konstruktywną współpracę z Parlamentem, aby umożliwić jej szybkie zatwierdzenie; przypomina, że 26 z 27 państw członkowskich ratyfikowało już przegląd z 2018 r., i zobowiązuje się krytycznie ocenić przyczyny opóźnienia jego wdrożenia w niektórych państwach członkowskich;

9. ubolewa, że nowe proponowane przepisy dotyczące czynnego i biernego prawa wyborczego w wyborach do Parlamentu w odniesieniu do obywateli korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się nie zostały przyjęte przez Radę przed wyborami w 2024 r.; wskazuje, że obywatele, którzy korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się, nadal mają trudności z pełnym wykonywaniem przyznanych im w traktatach praw wyborczych

---

1 Sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów ODIHR – Węgry, 2022.

dotyczących wyborów do Parlamentu, ze względu na nieuzasadnione przeszkody w uczestnictwie demokratycznym, w tym brak świadomości obowiązujących warunków i przepisów; przyznaje, że projekt dyrektywy Rady usunąłby niektóre z tych barier; ubolewa jednak, że Rada zachowała wprawdzie formalną zgodność z art. 22 ust. 2 TFUE, lecz nie odniosła się rzeczowo do meritum opinii Parlamentu; w szczególności ponownie proponuje, by umożliwić dopisywanie osób do spisu wyborców natychmiast po zarejestrowaniu się w miejscu zamieszkania, podnieść wymogi językowe i informacyjne obowiązujące władze lokalne, ułatwić korzystanie z prawa do głosowania niedostatecznie reprezentowanym grupom wyborców oraz usprawnić kampanie uświadamiające prowadzone przez państwa członkowskie przy aktywnym udziale społeczeństwa obywatelskiego; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia swoim obywatelom mieszkającym za granicą możliwości udziału w wyborach europejskich, w tym poprzez wzmocnienie usług konsularnych i umożliwienie głosowania korespondencyjnego; podkreśla jak ważne jest, by wszystkie państwa członkowskie zapewniły nieograniczony dostęp do lokali wyborczych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;

10. zdecydowanie popiera wysiłki partii politycznych w celu dopracowania realizacji procedury kandydatów czołowych (*Spitzenkandidaten*), która tworzy powiązanie między wyborami, składem Parlamentu i mianowaniem przewodniczącego Komisji, tak by powoływanie unijnej władzy wykonawczej było bardziej przejrzyste dla obywateli; podkreśla, że proces ten umożliwił obywatelom skuteczny wpływ na powoływanie przewodniczącego Komisji oraz odgrywanie przez nich bezpośredniej roli w tym względzie, co stanowi znaczący krok naprzód; wyraża uznanie dla europejskich partii politycznych za nominowanie kandydatów z dużym wyprzedzeniem przed wyborami; zauważa, że tym razem proces ten przebiegł stosunkowo sprawnie, gdyż przewodnicząca Komisji, choć nie została wybrana w głosowaniu bezpośrednim, była kandydatką czołową grupy politycznej, która otrzymała najwięcej głosów; zwraca uwagę, że wybór przewodniczącego Komisji w wyborach europejskich zwiększyłby jego rozliczalność i legitymację demokratyczną; pozostaje jednak przekonany, że do sukcesu nadal brakuje kluczowych czynników, takich jak stale rozwijanie i konsolidowanie europejskiej sfery demokratycznej, co uniemożliwia pełne wykorzystanie potencjału tego nieformalnego i nieuregulowanego procesu politycznego;

11. podkreśla ważną rolę europejskich partii politycznych w debacie na temat europejskiej polityki publicznej oraz w kształtowaniu europejskiej świadomości politycznej; uważa, że partie te mogą zaoferować bardzo potrzebną przeciwwagę dla dezinformacji i dla błędnych informacji w okresie przedwyborczym; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte w sprawie przekształcenia rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1141/2014 w sprawie statusu i

finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych, które likwiduje pozostałe luki prawne, zapewnia jasność prawa i daje większą swobodę europejskim partiom politycznym oraz umożliwia im odgrywanie roli przyznanej im w traktatach, w tym poprzez zwiększenie ich widoczności w państwach członkowskich podczas kampanii wyborczej i związku z promocją kandydatów czołowych;

12. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia zakazu darowizn zagranicznych, obejmującego zarówno darowizny w naturze, jak i pieniężne oraz w postaci świadczeń, oraz do ograniczenia darowizn na rzecz partii politycznych i kandydatów; uważa, że podmioty polityczne, którym zaoferowano lub które przyjęły wsparcie finansowe lub w naturze od podmiotu zagranicznego, muszą być zobowiązane do zgłaszania tego faktu właściwym organom, a informacja powinna z kolei podlegać raportowaniu na szczeblu Unii, aby umożliwić monitoring w skali całej UE;

13. podkreśla potrzebę wzmocnienia roli i widoczności europejskich fundacji politycznych w europejskiej sferze demokratycznej; przypomina, że fundacje te odgrywają kluczową rolę w rozwoju debaty politycznej, badań politycznych i edukacji obywatelskiej ponad granicami i tym samym przyczyniają się do kształtowania prawdziwie europejskiej opinii publicznej; wzywa do zapewnienia odpowiednich narzędzi i zasobów, aby umożliwić im wspieranie europejskich partii politycznych w wysiłkach na rzecz zaangażowania obywateli, promowania wartości europejskich i znaczącego udziału w przyszłych kampaniach wyborczych; przypomina, że nadchodzące sprawozdanie Komisji o stosowaniu rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1141/2014 w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych (w trakcie przekształcenia) powinno poświęcić szczególną uwagę zasadom finansowania europejskich fundacji politycznych i w razie potrzeby zaproponować zmiany do rozporządzenia;

14. podkreśla, że należy podjąć dalsze prace instytucjonalne w celu wzmocnienia wpływu europejskich wyborców na sprawowanie rządów w UE; w związku z tym zwraca uwagę na oczekiwaną procedurę zmiany traktatu, uruchomioną w następstwie Konferencji w sprawie przyszłości Europy; zwraca uwagę, że zaproponował odwrócenie ról Rady i Parlamentu w zakresie mianowania i zatwierdzania przewodniczącego Komisji, aby dokładniej odzwierciedlić wyniki wyborów europejskich; zwraca też uwagę, że zaproponował przyznanie Parlamentowi prawa do inicjatywy ustawodawczej, którego stosowanie zapewniałoby bezpośredni związek między głosami oddanymi przez obywateli na przedstawicieli parlamentarnych a wynikami polityki na szczeblu UE; zwraca też uwagę, że zaproponował unowocześnienie uprawnień śledczych Parlamentu w celu wzmocnienia demokratycznej kontroli nad władzą wykonawczą UE; wzywa Radę Europejską, aby przestrzegała

traktatów i bez zbędnej zwłoki przeprowadziła głosowanie nad zwołaniem konwencji w celu omówienia tych propozycji;

Odporność instytucjonalna

15. podkreśla znaczenie silniejszych powiązań między kwestiami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi; dlatego z zadowoleniem przyjmuje aktywne i pozytywne zaangażowanie liderów lokalnych i regionalnych w europejskie tematy i debaty, zwłaszcza w okresie przedwyborczym, m.in. poprzez prace Komitetu Regionów oraz jego sieci i kampanie;

16. przypomina, że walka z retoryką antydemokratyczną jest najskuteczniejsza na szczeblu najbliższym obywatelom, m.in. przez aktywne zaangażowanie liderów lokalnych i regionalnych; w związku z tym podkreśla pozytywną rolę polityki spójności UE, w której trzeba priorytetowo traktować podstawowe potrzeby regionalne i zagwarantować to, by nikt nie był pozostawiony sam sobie, zwłaszcza w regionach zmagających się ze stagnacją gospodarczą, w których trwałe dysproporcje zwiększają poparcie dla partii eurosceptycznych;

17. wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącą liczbą zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, które niszczą tkankę demokracji europejskiej; z potępieniem odnotowuje, że niektórzy kandydaci, w tym kandydaci z partii rządzących w państwach członkowskich, w kampanii otwarcie wykorzystywali fałszywe, sponsorowane przez obce podmioty narracje na temat UE i podsycali nastroje antyunijne;

18. ponownie wyraża głębokie i od dawna żywione zaniepokojenie dokonywanymi w złym zamiarze ingerencjami w europejskie procesy demokratyczne, w tym dezinformacją, stanowiącymi stałą tendencję; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że rządy niektórych państw członkowskich aktywnie przyczyniają się do szerzenia dezinformacji; potępia w szczególności internetowe kampanie dezinformacyjne sponsorowane przez podmioty państwowe i niepaństwowe z Rosji i innych państw nienależących do UE w celu polaryzacji i zasiewania nieufności wśród europejskich wyborców; zauważa, że obce ingerencje mają miejsce przed wyborami i osiągają szczytowe nasilenie w okresie przedwyborczym; potępia niektórych posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy dobrowolnie utrzymywali kontakty z będącą przedmiotem śledztwa platformą medialną Voice of Europe, szerząc sponsorowane przez Kreml narracje na temat wojny napastniczej w Ukrainie;

19. ponawia swój apel do Komisji i państw członkowskich o zintensyfikowanie wysiłków na rzecz zwalczania zewnętrznej ingerencji i dezinformacji za pomocą strategii wielopoziomowej, skoordynowanej i międzysektorowej, wspieranej odpowiednimi zasobami finansowymi, dzięki której UE i jej państwa członkowskie miałyby odpowiednią perspektywiczną politykę odporności oraz

narzędzia odstraszania; w związku z tym wzywa Komisję, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i państwa członkowskie do dalszego wzmacniania strategicznej reakcji Unii na dezinformację oraz zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje oraz zwraca uwagę na liczne wysiłki polityczne UE podjęte w ostatnich latach, w tym akt o usługach cyfrowych, wzmocniony kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji oraz inicjatywy w ramach planu działania na rzecz demokracji; z niepokojem przyznaje, że platformy internetowe wywierają nieproporcjonalny wpływ na dyskurs publiczny; z zaniepokojeniem odnotowuje doniesienia o umotywowanych politycznie decyzjach niektórych platform, mogących zagrażać wolności wypowiedzi i pluralizmowi demokratycznemu;

20. podkreśla znaczenie wyważonego i wolnego środowiska medialnego w państwach członkowskich jako kluczowego filaru europejskiej demokracji, zwłaszcza w trakcie cyklów wyborczych; przyznaje, że chociaż UE jest światowym liderem w dziedzinie wolności mediów, a w 2024 r. przyjęto europejski akt o wolności mediów i weszła w życie dyrektywa w sprawie powództw służących tłumieniu debaty[1], to rosnąca wewnętrzna i zewnętrzna presja na europejskie środowisko medialne wymaga dalszego wzmacniania wolności mediów w UE, w tym w okresie poprzedzającym wybory europejskie; przypomina, że w niektórych państwach członkowskich w 2024 r. odnotowano wzrost liczby ataków na dziennikarzy;

21. z całą stanowczością potępia wszelkie formy przemocy politycznej; wyraża głębokie zaniepokojenie szeregiem incydentów, które miały miejsce w kampanii wyborczej w 2024 r.; zachęca Komisję i państwa członkowskie do nadania priorytetu zapobieganiu przemocy politycznej przez wzmocnienie przepisów, ram i strategii politycznych, które chronią polityków, kandydatów politycznych, działaczy, dziennikarzy i obywateli przed przemocą i nękaniem w okresie wyborczym; podkreśla znaczenie kompleksowego podejścia obejmującego zapobieganie, ochronę i edukację dla ograniczenia przemocy politycznej, w szczególności poprzez propagowanie świadomości na temat zagrożenia przemocą polityczną oraz promowanie kultury tolerancji i poszanowania różnych poglądów politycznych; podkreśla, że oszustwa wyborcze nie rozpoczynają się w dniu wyborów, lecz od łamania praworządności, zasad demokratycznych, wolności prasy, wolności wypowiedzi oraz rozpowszechniania zagranicznej dezinformacji i propagandy;

---

1 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1069 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiście bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) (Dz.U. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

zauważa z zaniepokojeniem, że wyzwania systemowe mogą mieć wpływ na poziom poparcia we wszystkich państwach członkowskich dla wolnych i uczciwych wyborów;

22. jest głęboko zaniepokojony wzrostem liczby i sukcesem wyborczym w wyborach w 2024 r. partii antysystemowych i otwarcie antyunijnych; zwraca uwagę, że zmiana ta prowadzi do radykalizacji dyskursu politycznego i dalszej polaryzacji Parlamentu, a ponadto sprzyja rozpowszechnianiu zagranicznej dezinformacji i propagandy; potępia wszelkie formy retoryki politycznej propagującej nawoływanie do nienawiści, dyskryminację, ksenofobię i przemoc oraz wzywa wszystkie podmioty polityczne do zaangażowania się w konstruktywny, oparty na faktach dialog z poszanowaniem wartości demokratycznych, praw człowieka i praworządności; zobowiązuje się do dalszych reform i poprawy funkcjonowania Unii, aby lepiej spełniać oczekiwania obywateli; wzywa wszystkie zainteresowane podmioty do bardziej proaktywnego informowania o pozytywnym oddziaływaniu UE za pośrednictwem jej polityk na codzienne życie i bezpieczeństwo wszystkich obywateli europejskich;

23. zobowiązuje się do oceny tych ram za pośrednictwem Komisji Specjalnej ds. Europejskiej Tarczy Demokracji, której mandat, udzielony przez Zgromadzenie Plenarne, obejmuje zajęcie się kwestią ingerencji w procesy demokratyczne i strategie polityczne oraz wdrożenie środków mających na celu zachowanie uczciwości wyborów i strategii politycznych korzystnych dla procesów demokratycznych UE; podkreśla, że komisja ta jest zatem kluczowym narzędziem zapobiegania ingerencjom w złej wierze poprzez identyfikację ewentualnych luk i nakładania się działań, które można by wykorzystać w złym celu; jednocześnie wzywa Komisję do pełnego i bezzwłocznego egzekwowania omawianych ram regulacyjnych, zwłaszcza wobec platform, które nadal otwarcie przeciwstawiają się unijnym organom regulacyjnym;

24. uznaje znaczenie cyberbezpieczeństwa i infrastruktury cybernetycznej dla ochrony uczciwości wyborów europejskich; ostrzega przed potencjalnymi zagrożeniami związanymi z operacjami wpływu z wykorzystaniem sztucznej inteligencji;

25. zwraca uwagę, że wyniki wyborów krajowych mają również pośredni wpływ na skład instytucji europejskich, np. przez wyłanianie kandydatów na komisarzy lub udział w posiedzeniach Rady krajowych większościowych ugrupowań politycznych; w tym kontekście podkreśla znaczenie demokratycznego charakteru wyborów powszechnych w każdym państwie członkowskim;

26. stwierdza, że demokracja europejska może kwitnąć tylko pod warunkiem wzmocnienia i obrony europejskich procesów demokratycznych i wyborczych; w związku z tym podkreśla znaczenie promowania wolnych i uczciwych wyborów przy

jednoczesnej ochronie ich przed zagrożeniami wewnętrznymi i zewnętrznymi, wymierzonymi przeciwko demokracji w UE; zauważa z zaniepokojeniem, że rozprzestrzenianie się dezinformacji i wpływ niektórych platform mediów społecznościowych pozostają poza kontrolą; podkreśla ogromne znaczenie egzekwowania całości obecnie obowiązujących przepisów dla ochrony integralności całego procesu wyborczego;

°

° °

27. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.